

САБАКТЫН ТЕМАСЫ:
*ЖӨНӨКӨЙ БӨЛЧӨКТӨРДҮ
ОНДУК БӨЛЧӨК ТҮРҮНДӨ
ЖАЗУУ.*

Даярдаган: Дуйшекеева А.Н.

5-класс

САБАКТЫН МАКСАТЫ:

ЖӨНӨКӨЙ БӨЛЧӨКТӨРДҮ ОНДУК БӨЛЧӨККӨ
АЙЛАНДЫРУУНУН АНЫКТАМАСЫН БИЛЕТ

ТАПШЫРМАНЫ ЭРКИН АТКАРАТ

ТЫРЫШЧААКТЫККА, ЖООПКЕРЧИЛИККЕ,
ТАКТЫККА ҮЙРӨНҮШӨТ.

ЖАҢЫ ТЕМАНЫ ТҮШҮНДҮРҮҮ

Жөнөкөй бөлчөктөрдү¹ кошуу же кемитүү үчүн аларды жалпы бөлүмгө келтирүү зарыл экендиги белгилүү, муну аткаруу көбүнчө эби-сыны жок эсептөөлөргө алып келет:

$$\frac{1018487}{125000} - \frac{977}{320} = \frac{1018487 \cdot 320 - 977 \cdot 125000}{125000 \cdot 320} = \dots$$

Ошол эле маалда ондук бөлчөктөр менен амалдар жөнөкөй, бүтүн сандар менен аткарылуучу амалдар сыяктуу. Ошондуктан, математикада ондук бөлчөктөр кеңири пайдаланылат. Жогоруда айтылгандай, ондук бөлчөктөр бөлүүчүсү ондун даражалары болгон жөнөкөй бөлчөктөр.

Жөнөкөй бөлүктү ондук бөлчөк түрүндө жазыш үчүн, алымды бөлүмгө бөлүш керек:

$$\frac{1018487}{125000} = 8,147896; \quad \frac{977}{320} = 3,053125.$$

Мындан кийин айырманы табуу элементардуу маселе болуп калат:

$$\frac{1018487}{125000} - \frac{977}{320} = 8,147896 - 3,053125 = 5,094771.$$

460. Жөнөкөй бөлчөктү ондук бөлчөк түрүндө жазгыла:

а.) $9:2=4,5$ б.) $23:5=4,6$ в.) $41:8=5,125$
г.) $9:12=0,75$ д.) $14:16=0,875$

462. а) $27:5-9:5=5,4-1,8=3,6$

б) $2:25+11:4=0,08+0,75=2,83$

с) $27:6-21:14=4,5-1,5=3$

д) $2:5 \cdot 9:4=0,4 \cdot 2,25=0,9$

е) $36:5:3:2=7,2:1,5=4,8$

ҮЙГӨ
ТАПШЫРМА:
№461, 463

193-БЕТ